

FRANCA MASU – PREGÓ DE LA FESTA MAJOR DE SANTA TECLA, TARRAGONA 2012

Il·lustríssim Sr. Alcalde de Tarragona,
Honorables Conselleres i Consellers,
Tarragonines, tarragonins,

Vos agraeix sincerament perquè m'haveu donat l'oportunitat d'ésser enguany la Pregonera de la Festa Major de Santa Tecla d'aquesta ciutat germana de Tarragona. És un gran honor i un privilegi per a mi. Avui és un dia de joia i esper que l'autèntica i profunda emoció que tenc a dins meu no me superi, mentres vos dedicaré aqueixes mies paraules.

La relació entre l'Alguer i Tarragona és feta de la mateixa antiga magia que rendeix la mia ciutat filla no solament de la sua ísola, la Sardenya, ma també espiritualment i profundament, filla d'una pàtria física i metafísica, feta de mites i d'història, llunyana i separada, i al mateix temps així a prop al punt d'ésser a dins de la nostra ànima i en la nostra llengua, Catalunya.

Se sentir sarda, se sentir catalana de l'Alguer, se sentir italiana i se reconèixer naturalment "mediterrànea", donques una dona privilegiada, filla d'una així complexa senzillesa. D'on arriba aquest privilegi? D'on arriba la consciència? D'on naix l'emoció de sentir també la vida en aquí, a casa, com un regal? He reflectit molt sobre aquesta curiosa manera de declinar la pròpia existència i he comprès que tot naix d'alguna cosa que és assai senzilla però al mateix temps immensament profunda. Naix de les raguines o com dieu vosaltros, de les arrels. I les raguines te venen donades així com los tous genitors t'ensenyen a "respirar" la mateixa vida, lo tou saber estar al món, i – primer de tot - en la tua terra. La terra que t'ha acollit.

La mia terra és la Sardenya, la mia casa és l'Alguer. La mia segona mare és la marina i les muntanyes que la protigin són com la força d'un pare.

Me senteix filla d'aquesta ísola; i forsis serà per això que sep escoltar la marina quan me parla, quan me prohibeix de realitzar els meus somnis, constringint-me a viure sempre en un temps d'espera, un temps de tensió per calqui cosa o calqui u que de la mar arribarà primer o després, quan serà possible, si serà possible... I forsis serà també per això que sep acceptar el vent, que revoluciona tots los meus plans, que tiquírria coses que a vegades no vull entendre, mentres m'agita les idees i els sentiments, i diventen confundits com un dia de tempesta. I després serà que cada tarda me confront amb les roques ensangüinades a la colgada del sol, quan lo silenci m'ensordeix l'ànima, mentres l'última ferida mata el dia, que pareixeva furiós, etern invencible, inacabat.

La mia ciutat té sabor de treball, de sacrifici, de plors, de tiquírrios i de risades; té l'olor de les redes dels pescadors, o sigui de les xarxes, té lo ritme alternat de les ginquetes trepitjades, la cara de massacà, la nostra pedra arenosa , eterna, també si se la roba el vent a poc a poc cada dia; la mia ciutat se dormi com un gegant tranquil, ninada d'un far i se desperta a l'improvís tornant a s'encendre tota de plata com un prodigi que apareix de cara a la mia finestra, cada maití, pels meus ulls meravellats.

Ma és la lluna que estuja tots los secrets, de tots los minyons, los vells i els poetes d'aquesta mia ciutat. Siguerà per això que ma germana és la lluna, que sap tot de mi, i de sempre me cuida d'en alt d'un cel que pareix tan a prop que se pogueria tocar. A la lluna se mira, se udola, se demana i se canta. De sempre. Jo coneix la mia lluna algueresa, jo cant sempre a ella.

De dia jo viv la mia ciutat cercant-li la història, les històries, pels carrers, los carreronets, los bastions, a les placetes, entre les cares de la mia gent. Així que, passejant pels jardins públics plens de minyonets que juguen a ésser grans i iaïos que somien d'ésser minyons, m'atur a davant d'un monument encara jove en l'aspecte, fresc, com si fossi posat de poc; aquest monument és en allí de mig sècul i recorda l'agermanament entre l'Alguer i Tarragona.

I estic en allà imaginant-me que hi siguin també Pasqual Scanu, Rafael Sari, Antoni Simon Mossa, Rafael Catardi, Antoni Era, Pere Català i Roca i tants altres intèrpretes de la nostra cultura, algueresos i catalans, testimonis i protagonistes del nostro retrobament que l'agermanament entre l'Alguer i Tarragona oltres a qualsevol altra cosa representa i celebra; ara, a davant d'aquest monument, la mia petita ciutat me pareix gran i immensa, la mia ciutat és una pàtria, una ísola, un continent, és tota la terra que els meus peus en

qualsevol lloc jo vagi, continuen a trepitjar i a entendre ben ferma. La mia ciutat té un gran pont que travessa la mar i a ponent porta els meus passos vers Tarragona.

Camin, m'atur, mir i entenc, en l'Alguer mia, la història i les històries, que són penetrades a dins de cada pedra, que són estotjades en los portons i enrera de cada petita finestra, tota la història i totes les històries passades a través d'aquestos carrerons, a sota d'aquestes teulades.

Entenc les ànimes, les ànimes dels poetes que habiten la mia ciutat, los meus carrers, i les sig, les entenc murmurar de quan era minyona i quan caminava entre les cases d'ellos, una a costat de l'altra, teniva una sensació entre respecte i por, aquella mateixa sensació que me dóna l'ànima secular i metafísica d'aquest lloc.

I arriba un dia en què, d'improvís ja adulta, t'adones que tot això no sol lo coneixes, si no que és entrat a les tuas entranyes així profundament que no te'n pots dellibrar; arriba el dia en què comprens que tot aquest viure així introspectiu, quasi metafísic, diventa el tou destí. I comprens encara més bé que té un sentit si el contes, si el reveles i el tradueixes en la tua llengua, aquella llengua que existi de sèculs en aquella mar, en aquell vent, en aquelles roques, en la lluna, en aquesta ciutat, en aquesta "ísola en una ísola", en aquest arxipèlag d'ànimes.

La veu mia tremola si pens en altres veus que vos volgueria portar; les mies paraules diventen inadequades si pens a aquelles que vos volgueria fer entendre, llegir, descobrir: la veu i els versos de Ramon Cravellet, amant passional del somni catalanista desaparegut a Catalunya, la veu i les paraules d'Antoni Simon Mossa, geni renaixentista i paladí de cada minoria lingüística; la veu i el cant de Pino Piras, lo to irònic, irreverent i ver de la gent mia; la poesia del bon mestre Rafael Sari, los estudis i la passió del professor Pasqual Scanu, lo cant de Rafael Catardi, d'Antoniell-la Salviotti, de Rafael Caria, lo meu primer gran mestre intel·lectual i inolvidable amic. De l'ahir fins l'avui, donques, vull recordar els versos d'Antoni Canu, que si també no és nat a l'Alguer, s'és enamorat del més profund de la nostra llengua escrivint líriques verament delicades que són quasi un himne a la terra, a la vida, a la bellesa i al misteri de la natura. Poesies segurament coneixudes en aquí de fa temps. Vull recordar també la recerca històrica i la poesia de Raffaele Sari Bozzolo, nebot del gran Rafael Sari. M'agradaria que llegíssi els versos d'aquest jove autor perquè la sua escriptura i la sua passió ofreixen avui, a la mia ciutat, una veu profunda i encantadora, una contribució indispensable per una nova

renaixença que torni a portar a nivells altíssims i universals la nostra preciosa literatura. La veritat és que a mi me fóra agradat vos portar totes les paraules, totes les veus, per vos fer sentir com és encara més gran la mia, la nostra pàtria metafísica.

Ara sabeu perquè jo cant, perquè jo estim, ric i plor mentres cant. Perquè la veu se fa instrument per poguer contar un petit viure, un petit rocó del món, aquest meu petit jardí. Pero és així que se pot convertir universal i “abraçar” el cor dels altres, amb l’esperança de compartir la poesia que és amagada a dins nostre, mentres corrim, mentres nos afanem, mentres lluitem, tantes vegades sense ne saber la raó.

Alhora jo dic: sí! tot això és un autèntic privilegi. I tot torna. I si aquesta tarda só en aquí, és per creure una vegada més que existi entre mi i vosaltros un fil vermell que mos uneix i mos uneix de tant de temps. És un fil subtil, construït amb amor i amb esperances de qui és estat primer de mi i primer de vosaltros.

En lo sècul XIV la rocaforta de l’Alguer és estada refundada dels catalans, després la història mos ha separat; però la força, la cultura i la intel·ligència dels nostros hòmens i de les nostres dones, mos han unit de nou com fills d’una mateixa llengua mare, i donques germans, construint lo pont que jo he travessat per arribar fins en aquí. A partir de la fi del sècul XIX, Catalunya ha redescobert l’Alguer i l’Alguer ha retrobat Catalunya, així que en poc més d’un sècul la nostre llengua, sobrevivida a les llengües més fortes que l’han dominada, però no vencida, és tornada a ésser protagonista d’una cultura viva i extraordinàriament rica d’autors i d’obres que ara jo entenc a damunt de les mies espatles mentres vos dirigeix aquest salut i que m’ha inspirat aquest emocionat pregó.

Catalunya és la nostra pàtria antiga, la nostra mare llunyana, ma a Tarragona nosaltros tenim una germana, més que mai a prop , així a prop que dóna avui als meus peus aquella segura fermesa que me dóna la terra de la mia ciutat.

Vos volgueria portar tots oltres la mar, entre les antigues muralles de l’Alguer, per vos contar les històries d’aquesta mia i vostra terra: ciutat de destins encreuats – com és estada definida – on un jove Balzac ha cercat fortuna, on Saint Exupéry ha vivit los últims mesos de la sua vida i forsis ha escrit les sues últimes obres; on Richard Burton s’és enamorat novament de Liz Taylor, on lo Rei Umberto II de Savoia, fugit en l’exili portuguès, ha tocat l’última terra italiana, on Samuel Beckett, Alfonso Gatto, Filippo Tommaso Marinetti,

Gabriele D'Annunzio, Amelie Posse i altres han cercat noves i potents inspiracions; vos volgueria portar en aquesta mia ciutat rica d'història i d'històries, on la història de les històries i les històries de la història se són encreuades en una intrigant llista de noms, obres, destins, befes i amors, quasi indesxifrables, si és ver que ni manco el nom Alguer és estat del tot desxifrat, ni manco l'any o simplement lo sècul de fundació és verament cert.

En aquestos dies de festa celebrarem Santa Tecla màrtir i dona. Donques les mies paraules volen també celebrar aquest moment de memòria i de reflexió, i les pronunç pensant de tendre amb mi la força, tota la força de les dones, que pròpio en aquest període de crisi poden assumir un rol decisiu. La força de la terra, la força creativa, la primordial dea mare, té d'afrontar les grans esfides, los grans reptes del nostro temps; aquesta és la més armada per guanyar o per conduir a la victòria final un gran exèrcit de voluntat, de somnis, d'esperances i d'idees.

Santa Tecla ha il·luminat, amb el sou sacrifici, lo dellibrament del paganisme i ha obert el camí a la nova era cristiana. Avui, donques, és un dia de joia, de somnis i de reflexió sense temps, d'altíssims ideals.

Sem en aquí sense nostalgies estèrils ma amb la força dels nostros intents concrets i amb la modernitat de les estratègies i dels projectes que tenim a disposició; fem en manera que d'ara envant Tarragona i l'Alguer marquin un destí comú, fet de lligams fermes i constructius, d'intercanvis no solament culturals ma també eficaçment econòmics i dinàmics, que se creï una reda de desenvolupament en tots aquellos fronts que podem compartir, per mos sentir en la millor sintonia, per implantar, perquè no, també aquellos pressupostos de possibles riqueses que els nostros fills pogueran gaudir, de creixement i recíproc sostentament i estímulo, de solidaritat i creativitat, de vera i concreta, material i ferma humanitat i agermanament.

Avui sem units en la joia de la festa ma amb la consciència i la determinació que tenim de combatir una crisi difícil i que a les dones serà demanat d'ésser protagonistes d'aquesta lluita pel renaixement.

Vivim un tipus de postguerra, encara que no hi sigui estada una vera guerra, esperem tots una primavera de fe i de valors. Arribarem on volguerem, tot això succeirà molt prest, així com nosaltros volguerem i com primer de nosaltros l'han sabut somiar i arribarem junts, l'Alguer i Tarragona. Arribarem a guanyar la nostra batalla per la passió, la fe, la magia de la nostra gent, de la nostra identitat. Com no creure en això?

És suficient passar un dia en aquí a Tarragona o a la mia Alguer, és suficient una tarda, quan baixa el sol, una passejada nocturna, per sentir l'atmosfera misteriosa i l'abraç d'aquelles mateixes veus que havien parlat en un temps passat, que havien projectat, que havien volgut lo que avui és la nostra proximitat, lo nostro agermanament. Sigueria suficient retrobar aquell entusiasme per afrontar units altres esfides, altres reptes.

De la mia Alguer no vos puc diure altro endemés d'allò que sep cantar: Josep Pla la descriu encantat, Pere Català i Roca n'ha fet la sua segona pàtria, Eduard Toda li ha dedicat apassionats estudis, Carles Duarte l'ha tinguda present en moltes de les seues poesies i així encara innumerables noms de la cultura catalana, lligats a la mia ciutat per sempre, solament després d'una casual trobada. De la vostra Tarragona vos puc diure que allò que coneix i reconeix m'és familiar, íntim, afí, com si jo mateixa fossi tarragonina. Cartaginesos, romans, bizantins, àrabs, aqueixos són estats los vostros i los nostros dominadors; la vostra història és la història d'un port de mar desitjat, estratègic, com és estada la nostra rocaforta. Los tants punts en comú de la història dels notros pòpuls han permetit una recíproca capacitat de mos reconèixer germans.

Donques jo vos volgueria parlar d'això, per vos fer sentir quant és profund i antic lo nostro abraç; ma no só una historiadora, só senzillament una filla de la mia ciutat i de la nostra pàtria metafísica, só, si me'l permetiu almanco per avui, una "tarragonina de l'Alguer".

Així vos port la veu i les paraules, lo so de les paraules de la mia llengua, perquè és la vostra, és la nostra i solament ella vos pot diure i vos pot fer sentir allò que no saberia contar i que ara tenc a damunt de les mies espatles, a la mia boca i a dins del meu cor. Lo port a la vostra presència com un regal de la història, que la mar ha protegit, que el vent ha ninat, que el sol ha solidificat i que aquest pont d'ànimes, a través del temps encara més de l'espaci, vos ha portat.

A vosaltros, la mia llengua algueresa, la mia ànima, acceptau aqueixa com lo meu pregó, acceptau'l amb la màxima benevolència.

Moltes gràcies.

Viva Santa Tecla! Viva Tarragona!